

Minister voor een dag

Op Prinsjesdag worden elk jaar de plannen van de ministeries gepresenteerd. De praktijkgerichte les 'Minister voor een dag' is een initiatief van stichting Jong Ondernemen en Tilburg University Junior. Deze les legt uit wat Prinsjesdag betekent en wat de werkzaamheden zijn van de ministeries. De leerlingen maken vervolgens als minister een eigen miljoenennota, rijksbegroting en troonrede. Als afsluiting krijgen de leerlingen een eigen certificaat.

De school wordt hiervoor het equivalent van ons land. De school moet geregeerd worden en hiervoor zijn er 4 ministeries:

- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Ministerie van Justitie en Veiligheid

De les is geschikt voor leerlingen uit groep 7 en 8 van het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. De opdrachten zijn individueel, in groepjes of klassikaal te doen. Leerlingen uit groep 7 en 8 zullen in veel gevallen wat extra hulp nodig hebben bij de onderdelen 'Minister voor een dag' en 'Je troonrede presenteren'. Je kunt ervoor kiezen deze thema's klassikaal te behandelen. De les duurt ongeveer 1 tot 2 lesuren. Je kunt de hele les ineens geven, of deze opdelen. Op de welkomspagina van de les zie je de zes onderdelen waaruit de les bestaat. In deze handleiding vind je een beknopte uitleg bij de onderdelen.

Ontwikkeling ondernemende vaardigheden

Volgens Jong Ondernemen gaat ondernemerschap over het zien en pakken van kansen. Ondernemerschap is de mogelijkheid om ideeën om te zetten in actie. Het draait om creativiteit, innovatie en het nemen van risico's. Ondernemerschap is bijvoorbeeld toe te passen op het werk, bij het opzetten van een goed doel of het starten van een bedrijf.

In 2015 is aangetoond dat ons basisschoolprogramma een positief effect heeft op ondernemersvaardigheden van leerlingen. Zelfvertrouwen, prestatiegerichtheid, risicobereidheid, analytisch vermogen, doorzettingsvermogen, pro activiteit en creativiteit namen significant toe.

Tijdens de les 'Minister voor een dag' komen verschillende ondernemende vaardigheden terug. Leerlingen leren om problemen in de omgeving te zien. In hun eigen Miljoenennota bedenken ze hier oplossingen voor. De leerlingen bepalen de haalbaarheid van hun oplossingen in hun Rijksbegroting en werken 1 oplossing verder uit. In hun troonrede presenteren zij hun bevindingen en bedachte oplossing.

Handleiding

Minister voor een dag

Hoe is Prinsjesdag ontstaan?

Test je Prinsjesdag kennis

Welke minister ben jij?

Minister voor een dag

Je troonrede presenteren

Download je certificaat

ONDERNEMEN MET JE KLAS
TILBURG UNIVERSITY

Hoe is Prinsjesdag ontstaan?

10 min

Bekijk de video om te zien wat er op Prinsjesdag gebeurt.

Prinsjesdag door de jaren heen

Klik op de jaartallen om te lezen hoe Prinsjesdag is ontstaan.

1814

Prinsjesdag was oorspronkelijk de benaming van de verjaardag van Stadhouders Prins Willem V (1748-1806) op 8 maart. Prinsjesdag werd later de dag waarop de Koning(in) naar het parlement komt om de Troonrede voor te lezen. Dat gebeurde voor het eerst op 2 mei 1814. Het werkjaar van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer werd toen officieel geopend op Prinsjesdag.

1887

Prinsjesdag vond niet altijd op de 3e dinsdag van september plaats, dat gebeurde pas sinds 1887. Een grondwetswijziging verplaatste Prinsjesdag van maandag naar dinsdag. Kamerleden die wat verder weg van Den Haag woonden, hoefden dan niet meer op zondag te reizen om op tijd bij de opening te zijn..

1903

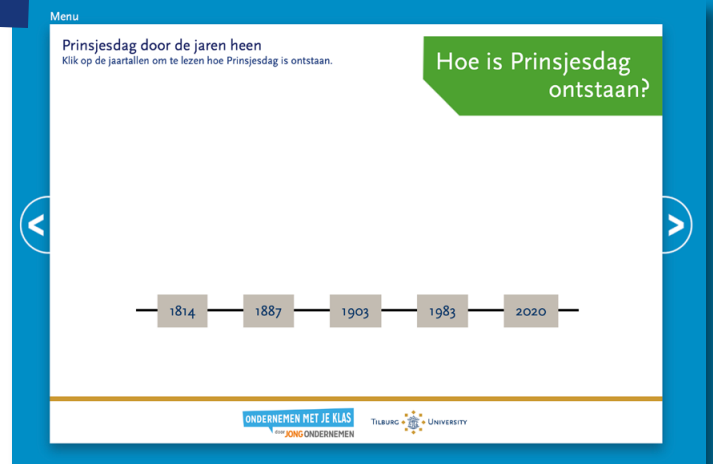
In 1903 gebruikte Koningin Wilhelmina de Gouden Koets voor het eerst voor de gang naar het Binnenhof. De Gouden Koets is een symbool geworden voor Prinsjesdag.

1983

Door een wijziging in de Grondwet, werd de zittingsduur van de Staten-Generaal gewijzigd van één jaar naar vier jaar. Vanaf dat jaar wordt op Prinsjesdag dus niet meer de zitting van de Eerste en Tweede Kamer officieel geopend, maar wordt met het uitspreken van de Troonrede het begin van het nieuwe parlementaire jaar geopend

2020

In 2020 en 2021 ging vanwege corona de gebruikelijke rijtoer met de Gouden Koets niet door. En nu is besloten dat de Gouden Koets (voorlopig) niet wordt ingezet. Dit komt door een omstreden zijpaneel met een afbeelding uit het koloniale verleden van Nederland.

Test je Prinsjesdagkennis

10 min

Een filmpje legt de leerlingen uit wat er op Prinsjesdag gebeurt. Daarna volgen er 3 vragen over het filmpje. Namelijk:

De miljoenennota zit in het Gouden Koffertje. Wat staat hierin?

- Hoeveel miljoen elk ministerie krijgt.
- De plannen van de ministeries.
- De plannen van koning Willem-Alexander.
- Hoeveel geld ministeries gaan uitgeven.

Dat is goed! In de miljoenennota staan alle plannen van de ministeries. De miljoenennota zit samen met de rijksbegroting in het Gouden Koffertje. X

De regering bestuurt Nederland. Wie zitten er in de regering?

- Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima
- Koningin Máxima en de leden van de Tweede Kamer
- Koning Willem-Alexander en Minister President Mark Rutte
- Koning Willem-Alexander en alle ministers

Dat is goed! Koning Willem-Alexander en alle ministers vormen samen de regering. X

Wat is de taak van een minister?

- Een minister geeft leiding aan een ministerie
- Een minister geeft leiding aan het kabinet
- Een minister adviseert de koning over de Troonrede
- Een minister is het hoofd van alle ministeries

Dat is goed! Een minister geeft leiding aan een ministerie. Alle ministeries samen verdelen de taken van Nederland. Zo is er bijvoorbeeld het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport dat alle Nederlanders, dus jou ook, zo gezond mogelijk probeert te houden. En het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wil Nederland zo slim mogelijk maken X

Tot slot wordt er uitgelegd wat een minister is en doet. Vraag de leerlingen welke ministers zij allemaal kennen. Laat vervolgens op de [website van de Rijksoverheid](#) zien welke ministers er allemaal zijn.

Menu

Test je Prinsjesdagkennis

De miljoenennota zit in het Gouden Koffertje. Wat staat hierin?

- Hoeveel miljoen elk ministerie krijgt.
- De plannen van de ministeries.
- De plannen van koning Willem-Alexander.
- Hoeveel geld ministeries gaan uitgeven.

ONDERNEMEN MET JE KLAS
Voor JONG ONDERNEMEN

TILBURG UNIVERSITY

Menu

Test je Prinsjesdagkennis

De regering bestuurt Nederland. Wie zitten er in de regering?

- Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima
- Koningin Máxima en de leden van de Tweede Kamer
- Koning Willem-Alexander en Minister President Mark Rutte
- Koning Willem-Alexander en alle ministers

ONDERNEMEN MET JE KLAS
Voor JONG ONDERNEMEN

TILBURG UNIVERSITY

Menu

Test je Prinsjesdagkennis

Wat is de taak van een minister?

- Een minister geeft leiding aan een ministerie
- Een minister geeft leiding aan het kabinet
- Een minister adviseert de koning over de Troonrede
- Een minister is het hoofd van alle ministeries

ONDERNEMEN MET JE KLAS
Voor JONG ONDERNEMEN

TILBURG UNIVERSITY

Welke minister ben jij?

5 min

De quiz bestaat uit 5 vragen en eindigt met een advies welke minister hij/zij het beste zou kunnen zijn. Natuurlijk kan een leerling uiteindelijk ook voor een ander ministerie kiezen.

Er zijn 4 uitslagen mogelijk, namelijk:

- Als **minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap** wil je dat alle leerlingen goed les krijgen. Daarnaast moeten leerlingen die het moeilijk vinden om te leren, hulp krijgen.
- Als **minister van Infrastructuur en Waterstaat** houd je de lucht en het water op school schoon. Ook zorg je dat het buiten en in school schoon en netjes is.
- Als **minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport** zorg je ervoor dat iedereen gezond en fit is en blijft, zodat iedereen goed kan leren op school.
- Als **minister van Justitie en Veiligheid** zorg je ervoor dat iedereen veilig naar school kan gaan en dat iedereen zich ook fijn op school voelt.

Menu

Welke minister ben jij?

ONDERNEMEN MET JE KLAS
Voor JONG ONDERNEMEN

TILBURG UNIVERSITY

Menu

Welke minister ben jij?

Klik eerst op de vier foto's om te lezen wat deze ministeries precies doen. Om te bepalen welk ministerie het beste bij jou past, beantwoord je op de volgende pagina een paar vragen. Succes!

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Ministerie van Justitie en Veiligheid

ONDERNEMEN MET JE KLAS
Voor JONG ONDERNEMEN

TILBURG UNIVERSITY

Menu

Welke minister ben jij?

1. Dit woord omschrijft mij het beste:
 - Behulpzaam
 - Netjes
 - Sportief
 - Stoer
2. Mijn droomberoep is:
 - Binnenhuisarchitect
 - Juff/meester
 - Brandweerman/vrouw
 - Topsporter
3. Ik vind het belangrijk dat iedereen...
 - gezond is.
 - naar school kan.
 - zich veilig voelt.
 - op een schone plek woont.
4. Ik zou wel directeur willen zijn van:
 - De politie
 - Een school
 - De Ikea
 - Een sportschool
5. Het leukste op school vind ik:
 - Bijles geven
 - Gym
 - Geschiedenis
 - Aardrijkskunde

ONDERNEMEN MET JE KLAS
Voor JONG ONDERNEMEN

TILBURG UNIVERSITY

Minister voor een dag

60 min

Dit onderdeel vormt de kern van de les. De leerling schrijft in 4 stappen zijn/haar eigen troonrede. Bepaal bij dit onderdeel of je het klassikaal, in groepjes of individueel behandelt.

De vier stappen zijn automatisch aangepast aan de juiste minister, op basis van de uitslag van het vorige onderdeel. In het voorbeeld hiernaast is dat de minister van Justitie en Veiligheid.

Stap 1 Kijk om je heen.

In deze stap bedenkt de leerling wat er al goed gaat en wat er minder gaat.

Als **minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap**: wil je dat alle leerlingen goed les krijgen. Ook moeten leerlingen die het moeilijk vinden om te leren, hulp krijgen.

- Wat gaat er goed? *Voorbeeld: Leerlingen kunnen gratis bijles in Engels krijgen.*
- Wat gaat er niet goed? *Voorbeeld: Sommige leerlingen hebben tijdens toetsen last van lawaai buiten het lokaal.*

Als **minister van Infrastructuur en Waterstaat**: houd je de lucht en het water op school schoon. Ook zorg je dat het buiten en in school schoon en netjes is.

- Wat gaat er goed? *Voorbeeld: Elke avond wordt de school schoongemaakt.*
- Wat gaat er niet goed? *Voorbeeld: Na de pauze ligt het schoolplein helemaal vol met afval.*

Als **minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport**: zorg je dat alle leerlingen gezond en fit zijn, zodat ze goed kunnen leren op school.

- Wat gaat er goed? *Voorbeeld: Op het schoolplein staan goals om te kunnen voetballen.*
- Wat gaat er niet goed? *Voorbeeld: Veel leerlingen nemen ongezonde tussendoortjes mee naar school.*

Als **minister van Justitie en Veiligheid**: zorg je dat alle leerlingen veilig naar school kunnen gaan en dat iedereen zich fijn voelt op school.

- Wat gaat er goed? *Voorbeeld: Elke leerling heeft zijn/haar EHBO-diploma gehaald.*
- Wat gaat er niet goed? *Voorbeeld: Als het vriest, vallen leerlingen met de fiets. Vooral in de bocht bij de fietsenstalling is het glad.*

Ideeën voor de leerkracht

- Om te bedenken wat er goed en niet goed gaat, kun je verschillende brainstorm-technieken toepassen. Zie voor inspiratie bijvoorbeeld:
<https://www.mariekefranken.nl/brainstormtechnieken/>
<https://www.eenmanszaakoprichten.nl/tien-brainstorming-technieken/>
<https://toolbox.hyperisland.com/>
- Laat de leerlingen, voordat ze met stap 1 beginnen, eerst breder dan hun eigen ministerie bedenken wat er goed en niet goed gaat. Inventariseer alle bedachte bevindingen en verdeel deze onder de ministeries. Laat de leerlingen daarna met stap 1 van start gaan.
- Vervang het thema school door een ander thema. Laat de leerlingen bijvoorbeeld bedenken wat er in hun eigen wijk goed en niet goed gaat.

Stap 2 Miljoenennota

In deze stap kiest de leerling 1 probleem uit. Voor dat probleem bedenkt hij/zij mogelijk oplossingen.

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

- Dit probleem ga ik aanpakken - *Voorbeeld: Sommige leerlingen hebben tijdens toetsen last van lawaai buiten het lokaal.*
- Mijn oplossingen - *Voorbeeld: Hang briefjes met 'Stilte' op als er een toets is.*

Minister van Infrastructuur en Waterstaat

- Dit probleem ga ik aanpakken - *Voorbeeld: Na de pauze ligt het schoolplein helemaal vol met afval.*
- Mijn oplossingen - *Voorbeeld: Elke dag hebben twee leerlingen schoonmaakdienst. Zij ruimen het afval na de pauze op.*

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Dit probleem ga ik aanpakken - *Voorbeeld: Veel leerlingen nemen ongezonde tussendoortjes mee naar school.*
- Mijn oplossingen - *Voorbeeld: Zorg voor gratis fruit op school.*

Ministerie van Justitie en Veiligheid

- Dit probleem ga ik aanpakken - *Voorbeeld: Als het vriest, vallen leerlingen met de fiets. Vooral in de bocht bij de fietsenstalling is het glad.*
- Mijn oplossingen - *Voorbeeld: Strooi zout rondom de school.*

Idee voor de leerkracht

- Wil je hier meer de focus op ondernemen leggen? Laat de leerlingen dan producten en/of diensten bedenken die het probleem zouden kunnen oplossen.

Menu

Stap 2: Miljoenennota

Je hebt in de vorige opdracht een lijst gemaakt van dingen die goed gaan, maar ook een lijst van dingen die nog niet goed gaan. Kies uit de lijst met dingen die niet goed gaan 1 probleem.

Hoe kun je dit verbeteren? Schrijf zoveel mogelijk oplossingen op.

Minister voor een dag

Justitie en Veiligheid

Dit probleem ga ik aanpakken	Mijn oplossingen	Inschatting kosten
Als het vriest vallen leerlingen met de fiets, vooral in de bocht bij de fietsenstalling is het glad.	Strooi zout rondom de school.	

ONDERNEMEN MET JE KLAS
TILBURG UNIVERSITY

Stap 3 Rijksbegroting

In deze stap bedenkt de leerling welke van zijn/haar oplossingen het meest haalbaar is. Voor deze oplossing werkt hij/zij uit wat er voor nodig is.

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

- Mijn oplossingen: *Hang briefjes met 'Stilte' op als er een toets is.*
- Dit heb ik ervoor nodig: *briefjes, stiften, plakband en iemand die de briefjes opplakt.*

Minister van Infrastructuur en Waterstaat

- Mijn oplossingen: *Elke dag hebben twee leerlingen schoonmaakdienst. Zij ruimen het afval na de pauze op.*
- Dit heb ik ervoor nodig: *een schema om de schoonmaakdienst te verdelen. Toestemming van de directeur dat deze leerlingen later in de les komen.*

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

- Mijn oplossingen: *Zorg voor gratis fruit op school.*
- Dit heb ik ervoor nodig: *geld om fruit te kopen, manden om het fruit in te leggen.*

Ministerie van Justitie en Veiligheid

- Mijn oplossingen: *Strooi zout rondom de school.*
- Dit heb ik ervoor nodig: *strooizout en iemand die strooit als het glad is.*

Idee voor de leerkracht

- Je kunt de leerlingen hier ook begroting laten maken. Laat ze uitzoeken wat de door hen bedachte oplossing ongeveer gaat kosten.

Menu

Stap 3: Rijksbegroting

In de vorige opdracht heb je allerlei oplossingen bedacht voor het probleem dat je als minister aan wilt pakken. Wat heb je voor deze oplossingen allemaal nodig? Soms heb je misschien alleen een pen en papier nodig, dat is dan een hele haalbare oplossing.

Voor andere oplossingen heb je misschien wel een miljoen euro nodig. Dat is dan niet zo haalbaar. Kies de oplossing die volgens jou het meest haalbaar is.

Minister voor een dag

Justitie en Veiligheid

Mijn oplossing

Strooi zout rondom de school.

Dit heb ik ervoor nodig

strooizout en iemand die strooit als het glad is.

ONDERNEMEN MET JE KLAS
JONG ONDERNEMEN

TILBURG UNIVERSITY

Stap 4 De troonrede.

In deze stap schrijven de leerlingen hun eigen troonrede. Ze doen dit aan de hand van de volgende vragen:

- Vertel kort welke dingen er allemaal goed gaan op school.
- Noem daarna wat er nog niet zo goed gaat.
- Vertel welk punt je wilt verbeteren.
- Leg uit hoe je dit punt gaat verbeteren en wat je daarvoor nodig hebt.
- Sluit af en benoem nog eens waarom jouw oplossing zo goed is.

De troonrede is te downloaden en te printen.

Menu

Stap 4: De troonrede

Op Prinsjesdag leest de koning de troonrede voor. Dit is een lange toespraak waarin de koning vertelt wat de plannen van de ministeries voor het komend jaar zijn. Wat zou jij als minister in de troonrede van jouw school zetten? Je gaat nu je eigen troonrede schrijven.

Klik op de blauwe tekstvakken om jouw toelichting in te vullen.

Minister voor een dag

Justitie en Veiligheid

Dit gaat goed op school

Dit gaat er nog niet goed op school

Dit wil ik verbeteren

Zo ga ik het verbeteren en dit heb ik nodig

Waarom is jouw oplossing zo goed?

Download je troonrede

ONDERNEMEN MET JE KLAS
JONG ONDERNEMEN

TILBURG UNIVERSITY

Print je troonrede!

Je troonrede presenteren

15/60 min

In 3 filmpjes krijgen de leerlingen tips om een goede presentatie te geven. Deze filmpjes gaan over houding, stemgebruik en oogcontact. Daarna is het tijd voor de leerlingen om hun troonrede te presenteren. De invulling van dit onderdeel is afhankelijk of de les klassikaal, in groepjes of individueel is doorlopen. Wanneer de les klassikaal is doorlopen, kun je als leerkracht de troonrede presenteren voor de leerlingen of kies je 1 leerling uit die dit mag doen. Wanneer de les in groepjes of individueel is doorlopen, geef je de leerlingen de kans om hun troonrede te presenteren.

Via de button 'Download checklist' kunnen de leerlingen enkele tips voor hun presentatie downloaden.

Ideeën voor de leerkracht

- Laat de leerlingen hun eigen troonredes schrijven en bundel deze. Maak vervolgens zelf een samenvatting van alle troonredes en draag deze voor aan de klas.
- Je kunt de ministeries laten samenwerken zodat ze een gezamenlijke troonrede schrijven.
- Laat de leerlingen na afloop van alle troonredes stemmen op de beste oplossing of laat ze elkaar feedback geven.
- Film de troonredes en geef de leerlingen feedback op hun presentatie.

Presentatietips

- > Sta goed rechtop, trek je schouders naar achter en maak jezelf groot.
- > Laat je handen naast je of voor je hangen of gebruik ze om je verhaal uit te beelden.
- > Adem vanuit je buik en praat rustig.
- > Vraag of iedereen je goed kan verstaan.
- > Laat zo nu en dan een pauze vallen om je publiek tijd te geven.
- > Maak contact met je publiek door je publiek aan te kijken.
- > Maak contact met je publiek door een vraag te stellen.

JONG ONDERNEMEN

Download je certificaat

Na het doorlopen van de les kunnen de leerlingen hun certificaat downloaden. Na het invullen van de gegevens volgt automatisch een gepersonaliseerd certificaat dat gedownload en geprint kan worden.

Download
je certificaat

ONDERNEMEN MET JE KLAS
door **JONG ONDERNEMEN**

Meer weten over Jong Ondernemen of verder aan de slag met ondernemende vaardigheden?

www.jongondernemen.nl

TILBURG UNIVERSITY

Meer weten over Tilburg University Junior of aan de slag met andere thema's zoals Emoties, Europese Normen en Waarden, en Filosofie?

www.juniorkennisbank.nl